

Gør dog først denne Sag til Genstand for et kirkeligt Udvalgs Betænkning — saa føler jeg mig forvisset om, at den højt-ærede Minister, der siger, at han ikke har nogen Hast med denne Sag, men vil rette sig efter Rigsdagens Ønsker, ogsaa vil være lydhør for det Ønske, der kommer fra Landstingets Side. Og jeg retter den Begæring til vore Kolleger i det andet Ting, at hvis en saadan Begæring fremkommer, de da ikke ville tage den som en Stræben efter at standse denne Sag, men som en alvorlig Bestræbelse for at faa denne Sag løst paa den rette og bedste Maade. Naar Ønsket om en Kommission er fremkommet her i Rigsdagen, fra Kirkens og fra Gejstlighedens Side, hvorfor skulde man saa forhindre dette Ønske i at blive opfyldt paa forsvarlig og fyldestgørende Maade?

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Jeg takker de Talere, som have givet Lovens Tilslutning her i Gaar og i Dag, men naar jeg har fremført denne Tak, maa jeg rigtignok samtidig tilføje, at det efter mit Skøn over den Forhandling, der nu har fundet Sted, slet ikke nytter noget at anbefale Lovforslaget videre til dette Ting; thi det er jo allerede paa Forhaand vedtaget, at det ikke skal fremmes. Det ærede 2den kongevalgte Medlem (Goos), der i Gaar var Flertallets Ordfører, sagde udtrykkeligt, at Lovforslaget ganske vist skulde henvises til et Udvalg, men dette skulde ikke behandle det i Enkeltheder, det skulde blot tage under Overvejelse, hvorledes en Dagsorden, der opfordrede til Nedsættelse af en Kommission, skulde formuleres. Derfor tror jeg, at det havde været nok saa vejledende under Forhandlingen, om Dagsordenen straks var bleven stillet; thi saa havde Formanden sikkert sagt, at Forhandlingen derefter maatte dreje sig om den alene. Forhandlingen er dog ganske naturligt kommen til at dreje sig om den, det har været en nødvendig Følge af det ærede Medlems Udtalelser. Spørgsmaalet er i Virkeligheden, om Sagen skal standses og henvises til en Kommission. At det bliver Resultatet, at Sagen standses, nærer jeg ingen Tvivl om, det har Flertallet jo Magt til. Efter den Maade, som det ærede 2det kongevalgte Medlem udtalte sig paa, nærer jeg for mit Vedkommende aldeles ingen Tvivl derom, men det synes mig ikke, at de Grunde, han anførte for at gaa den Vej, vare meget vægtige. Det ærede Medlem mente at kunne begrunde det med, at Menigheds-

raadene stode i Forbindelse med Kirkeforfatningen. Han mente, at naar man vilde have en Forfatning for Kirken, saa maatte Kirken først høres. Det er det samme, som man talte om for 50 Aars siden. Derved kom vi ind i den Ring, i hvilken Forhandlingerne siden hen have bevæget sig, og i hvilken de for den Sags Skyld kunne bevæge sig i andre 50 Aar. Thi kommer man først ind i denne Ring, er der ingen Udvej. Man vil ikke give en Kirkeforfatning, før man har hørt Kirken, men Kirken kan ikke høres, før den er organiseret. Og det kan den først blive ved en Kirkeforfatning. Paa den Maade kan man gaa fra det ene til det andet og fra det andet til det ene, uden at komme nogen Vegne. I Øjeblikket er der ikke Spørgsmaal om en Kirkeforfatning. Jeg har udtalt, at det, der her foreslaas, maa først gøres, det er det første Skridt paa Vejen til at faa en Kirkeforfatning, som ogsaa jeg ønsker, vi maa faa. Kirkekommissionen af 1853 sagde, at Oprettelsen af Menighedsraad var et nødvendigt Led i enhver ønskelig Kirkeforfatning, og Monrad sagde som Minister, da Sagen i sin Tid var fremme, at det var den naturlige Begyndelse til en Kirkeforfatning. Ogsaa jeg tror, at det er et nødvendigt Skridt, der maa gøres, for at vi overhovedet kunne komme i Gang med Arbejdet, men heller ikke mere. Hvorledes man end ser paa Spørgsmaalet om en Kirkeforfatning, hvilken Mening man end har om, hvorledes den skal ordnes, kan og bør man i hvert Fald tage dette Skridt for at skaffe Menighederne en Mund at tale med. Man maa organisere dem saaledes, at man kan spørge dem og faa et Svar fra dem. Det kan man ikke i Øjeblikket. Menighederne have jo intet Organ, de kunne ikke svare. Jeg mener derfor, at den første Betragtning, der anførtes til Forsvar for at gaa den Vej; som det ærede Medlem foreslog, var meget lidt værd. Dernæst henviste det ærede Medlem til, at nogle havde udtalt sig mod disse Forslag, og han anførte først og fremmest et kirkeligt Møde i Odense. Disse Udtalelser maatte efter hans Mening gøre Landstinget betænkeligt og opfordre det til at søge Vejledning hos en Kommission. Jeg skal minde det ærede Medlem om, at det kirkelige Møde, som han henviste til, og som han sagde havde udtalt sig imod Forslagene, blev holdt 3 eller maaske 4 Dage, efter at de vare forelagte for Rigsdagen; jeg erindrer ikke Datoen saa nøje, men det var i alt Fald sidst i Oktober Maaned.